

Versenykiírás

XXXII. Teleki Pál Kárpát-medencei Földrajz–Földtan Verseny

2023/2024. tanév

A verseny kiírója és rendezője:

MAGYAR TERMÉSZETTUDOMÁNYI TÁRSULAT

Szakmai együttműködők:

- Budapesti Fazekas Mihály Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium
- Bükki Nemzeti Park Igazgatóság (Eger)
- ELTE TTK
- Eszterházy Károly Katolikus Egyetem (Eger)
- TIT Szövetség tagegyesületei, TIT Bugát Pál Egyesület

Határon túli szakmai partnerek:

- Észak-bácskai Magyar Pedagógusok Egyesülete (Szabadka)
- GENIUS Jótékonyági Alapítvány (Beregszász)
- Kárpátaljai Magyar Pedagógus-szövetség (Beregszász)
- Mentor TT – Felvidéki Tehetségsegítő Tanács (Galánta)
- II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola (Beregszász)
- Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége (Csíkszereda)
- Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége (Komárom)
- Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesülete (Újvidék)

Támogatóink:

- Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal
- Emberi Erőforrás Támogatáskezelő – Nemzeti Tehetség Program (NTP)
- Földtudományi Civil Szervezetek Közössége
- Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. – Nemzeti Együttműködési Alap (NEA)
- Nemzeti Park Igazgatóságok
- CSFK Földrajztudományi Intézet
- Földgömb magazin
- Alapítvány A Közjóért

- Magyar Földrajzi Társaság
- Magyar Karszt és Barlangkutató Társulat
- Magyarhoni Földtani Társulat
- Miskolci Egyetem Műszaki és Földtudományi Kar
- SZTE Földrajzi és Földtudományi Intézet

A verseny szervezésével és lebonyolításával kapcsolatos információk:

a Magyar Természettudományi Társulat www.mtte.hu honlapján olvashatók.

A versenyt a Magyar Természettudományi Társulat (továbbiakban: MTT) földrajz–földtan témakörben magyarországi és külföldi, magyar anyanyelvű iskolák hetedik és nyolcadikos (13–14 éves) tanulói számára hirdeti meg egy kategóriában: hetedik és nyolcadik évfolyamot összevonva. A verseny magyarországi fordulóra és a Kárpát-medencei döntőre az MTT központi feladatalapokat készít a versenykiírásban megadott ismeretanyagból.

A verseny három fordulóból áll:

- 1) iskolai/Budapesten kerületi
- 2) vármegyei/Budapesten fővárosi
- 3) Kárpát-medencei döntő

Minden, a versenyen részt vevő iskolának az első fordulót megelőzően regisztrálnia kell az MTT honlapján az ott leírt útmutató szerint. Regisztráció csak az iskoláktól fogadható el.

Az iskolák regisztrációját 2023. november 13. (hétfő) és 2024. január 26. (péntek) között várjuk. Határidőn túli regisztrációra nincs lehetőség!

A vármegyékben a regisztrált iskolák, Budapesten pedig a kerületi versenyfelelősök 2024. február 12-től (hétfő) tölthetik le a központi feladatsort.

A verseny ismeretanyaga és fordulói:

1. Vármegyékben iskolai/Budapesten kerületi forduló:

2024. február 14. szerda 15:00 óra

A vármegyékben a verseny első fordulóját az MTT által biztosított egységes központi feladatlappal az iskolák szaktanárai szervezik meg. Az iskola feladata a feladatlapon nyomtatása, a verseny lebonyolítása, a továbbjutók adatainak megküldése az MTT-be.

A verseny vármegyei fordulójáról tájékozódás céljából a megyei TIT Szervezetek, és a kijelölt iskolák versenyfelelőseivel kell felvenni a kapcsolatot. A vármegyei felelősök elérhetőségét az MTT honlapján (www.mtte.hu) tesszük közzé 2023. szeptember 30-ig.

Minden vármegyében a vármegyei versenyfelelős határozza meg a vármegyei döntőbe jutás feltételeit, melyet egyedi versenykiírásában tesz közzé 2023. október 27-ig bezárólag.

Budapesten a kerületi versenyfelelősök feladata a feladatlapon nyomtatása, a verseny lebonyolítása, az értékelés és az eredménylista megküldése az MTT-be. Amennyiben az iskolai, ill. a kerületi fordulón holtverseny alakulna ki, a sorrendet a szaktanárok döntsék el az MTT által javasolt „feladatok erőssorrendje”

alapján, mely a megoldási útmutatón lesz olvasható.

Kerületenként a **három** legmagasabb pontot elért tanuló nevezhető a budapesti döntőre.

A központi feladatlap 100 pontos, megoldásának időtartama 90 perc.

A vármegyékben az iskolák, Budapesten a kerületi versenyfelelősök nevezik a második fordulóra jutott diákokat a Társulat honlapján (www.mtte.hu). Határidő: **2024. február 20. kedd**

Az iskolai/kerületi forduló ismeretanyaga: egységesen a 7. és 8. évfolyamos tanulók részére:

- **Földrajzi tájékozódás a térben és időben**
- Térképészeti alapismeretek
- Magyarország nagytájai – tájékozódás Magyarország térképén
- Kontinensek és óceánok térképi helyzetének ismerete
- Kontinensek és óceánok általános ismerete – távoli tájakon szövegértelmezéssel
- térképészeti gyakorlatok – domborzati térképek, tematikus térképek elemzése
- földrajzi koordinátarendszer használata – földrajzi helymeghatározás
- **A Föld belső és külső felépítése**
- Föld belső felépítése
- Kőzetlemezmozgás
- földrengés,
- hegységképződés
- Kőzetek – ásványok
- **A földfelszín formakincse**
- Síkságoktól a magashegységekig
- Mészköhegységek
- Távoli tájak jellemző formakincsei: sivatag, tengerpart, magashegység
- **Alapvető légköri folyamatok**
- A levegő felmelegedése
- Víz a légkörben
- A szél
- Az éghajlat – éghajlati térképek, diagramok elemzése

2. Vármegyei/fővárosi forduló: 2024. március 22. péntek 15:00 óra

A vármegyei forduló megvalósításában a megyei TIT szervezetek, ennek hiányában a kijelölt iskolák segítenek. A vármegyei forduló részvételi díját a megyei szervező határozza meg és teszi közzé a vármegyei versenykiírásban.

A fővárosban a Budapesti Fazekas Mihály Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium (1082 Budapest, Horváth Mihály tér 8. Tel: 210-1030, Fax: 210-0745) bonyolítja a versenyt Víz Zsolt vezető szaktanár (elérhetősége: vizsol@fazekas.hu; 06-30-552-8159) koordinálásával.

A vármegyei/budapesti döntőn a versenyzők az MTT által összeállított központi feladatlapot oldanak meg. A központi feladatlap 100 pontos, holtverseny esetére +10 kérdésből áll, a megoldás időtartama 120 perc. A dolgozatokat központi javítókulcs alapján a helyi versenybizottság javítja és értékeli. A vármegyéből a legmagasabb pontszámot elérő **egy** versenyző, aki lehet 7. vagy 8. osztályos tanuló, a fővárosból a legmagasabb pontszámot elért **öt** 7. vagy 8. évfolyamos tanuló jut a Kárpát-medencei döntőbe.

Az erdélyi, felvidéki, kárpátaljai és vajdasági résztvevők a helyi fordulók legjobbjaiból kerülnek a Kárpát-medencei döntőbe. Az MTT-vel előzetesen egyeztetett és megállapított létszámkeret alapján személyüket a határon túli versenyszervezők jelölik ki.

Ha a versenyző a vármegyei/fővárosi fordulón nem jelenik meg a megadott időpontban (nap, óra) akkor a versenybizottság a versenyzőt kizárja a versenyből! A versenyző kizárólag abban a vármegyében versenyezhet, ahol iskolába jár.

A vármegyei/fővárosi forduló eredményeit a versenyt rendező intézmény eljuttatja az MTT-nek, ezzel nevezi a döntőbe jutott diákokat/diákokat.

Beküldési határidő: 2024. április 12. péntek

A külhoni versenyszervezőktől szintén 2024. április 12 -ig várjuk a Kárpát-medencei döntőbe jutott diákok listáját.

A vármegyei/budapesti döntő ismeretanyaga:

7. és 8. évfolyamos tanulók részére az iskolai, kerületi forduló ismeretanyaga kibővül a következőkkel:

- Magyarország természeti és társadalomföldrajzi ismerete
- Kárpát-medence nagytájai
-

Tananyagon kívül:

- A Földgömb kijelölt, honlapról később letölthető cikk
- Teleki Pál élete és munkássága (www.mtte.hu)

3. Kárpát-medencei döntő:

2024. május 10-11-12. (péntek–szombat–vasárnap)

Helyszíne: Eszterházy Károly Katolikus Egyetem – Eger

A Kárpát-medencei döntő fordulói:

- írásbeli
- terepgyakorlat
- szóbeli

A versenyzők az első, *írásbeli* fordulót az MTT által összeállított központi feladatlap megoldásával teljesítik. A feladatlap 100 pontos, a megoldás időtartama 100 perc.

A Kárpát-medencei döntő második fordulója gyakorlati jellegű. *Terepbejárásából* és a terepbejáráson bemutatottak alapján készített feladatsor megoldásából áll.

A Kárpát-medencei döntő harmadik fordulója a *szóbeli* verseny. A versenyző a szóbeli előadás előtti felkészülés ideje alatt jegyzeteket készíthet. A szóbeli versenyen csak a szervezők által biztosított falitérképek, atlaszok használhatók.

A szóbeli tételei az ismeretanyagban megadott tananyaghoz kapcsolódnak, de nem egy-egy tankönyvi „leckére”, hanem az összefüggések meglátására, problémák megoldására épülnek.

A versenyzők és a felkészítő tanárok emléklapot kapnak. A verseny első hat helyezettje és felkészítő tanára oklevelet és különdíjakat kap, míg az első helyezett diák és tanára a Teleki Pál érem elismerésben is részesül.

A Kárpát-medencei döntő ismeretanyaga:

7. és 8. évfolyamos tanulók részére:

Magyarország természeti és társadalomföldrajzi ismerete

Kárpát-medence nagytájai

Európa általános természeti földrajza

Közép-Európa földrajza – tágabb környezetünk természeti- és gazdaságföldrajza

 Közép-Európa síkvidékei

 Közép-Európa rögei

 Közép-Európa magashegységei: Kárpátok, Alpok

Közép-Európa országai

Földgömb később kijelölt, letölthető cikk.

Teleki Pál élete és munkássága; letölthető: www.mtte.hu,

Alapvető térképészeti, közzétani-földtani ismeretek.

A döntő szakmai terepbejárásán szerzett ismeretanyag.

Ajánlott tankönyvek:

- Természettudomány 5. o.: <https://www.tankonyvkatalogus.hu/site/kiadvany/OH-TER05TB>
- Természettudomány 5. o.: <https://www.tankonyvkatalogus.hu/site/kiadvany/OH-TER05TA>
- Természettudomány 6. o.: <https://www.tankonyvkatalogus.hu/site/kiadvany/OH-TER06TB>
- Természettudomány 6. o.: <https://www.tankonyvkatalogus.hu/site/kiadvany/OH-TER06TA>

Természetismeret 5.o: https://www.tankonyvkatalogus.hu/site/kiadvany/FI-505020501_1

Természetismeret 6.o: https://www.tankonyvkatalogus.hu/site/kiadvany/FI-505020601_1

Földrajz 7.-8. o.: https://www.tankonyvkatalogus.hu/pdf/OH-FOL78TB_teljes.pdf

https://www.tankonyvkatalogus.hu/pdf/OH-FOL78TA_teljes.pdf

- Földrajz 7. MS-2609

- Földrajz 8. MS-2613 MS-2983U

A három napos Kárpát-medencei döntő technikai bonyolításához (szállás, étkezés és helyi utazások) történő hozzájárulás mértékéről a későbbiekben adunk tájékoztatást.

Kapcsolat:

MAGYAR TERMÉSZETTUDOMÁNYI TÁRSULATtel:

+36-1-266-1101, +36-30-296-4556

e-mail: mtt.titkarsag@mtt.t-online.hu

Levelezési cím: 1137. Budapest, Jászai Mari tér 4/A I.em.1.

Szeretettel várjuk a nevező iskolákat, tanáraikat és diákjaikat. Jó felkészülést és sikeres versenyzést kívánunk!

Budapest, 2023. szeptember 8.

Dr. Tardy János, PhD s.k.
c. egyetemi tanár,
az MTT ügyvezető elnöke

Dr. Pajtókné Dr. Tari Ilona, PhD habil. s.k.
rektor,
az MTT Földtudományi Szakosztály elnöke